

KISS ERNŐ¹

90 ÉVE SZÜLETETT NÉVADÓ MESTERÜNK

A szegedi kortárszenei napok történetében talán az eddigi legdúsabb sorozatot szervezte meg és bonyolította le a Vántus István Társaság Közhasznú Egyesület 2025. november 17-27. között: így akartak emlékezni Névadó Mesterük születésének 90. évfordulójáról. A szokásos négy nap ezúttal másfél hétre bővült, s két Vántus-emléknap is volt.

Vántus István zeneszerző

(Vaja, 1935. október 27. – Debrecen, 1992. július 9.)

Vántus-művekkel kezdődött a 2025. november 17-én, hétfőn az SZTE Művészeti Intézet Ének-zene Tanszéke Kamaratermében megrendezett Zenepedagógiai műhely is: a Weöres-versből írott Kuli-t Altorjay Tamás szuggesztíven, nagy átéléssel énekelte Klebniczki György kíséretével, majd Dombiné Kemény Erzsébet játszotta a Két kis zongoradarabot. Altorjay még ötször lépett a pódiumra e hangverseny keretében, bizonyítván, hogy remek

¹ Kiss Ernő művészeti író, népművelő.

basszushangja a legkülönbözőbb stílusokban is kiválóan érvényesül, s állóképessége kimeríthetetlen: Tóth Péter szép Csendes bordala után Blaho Attila Juhász Gyula versét dzsesszstílusban feldolgozó Az előkelő idegen következett, majd Brandenburg Ádám–Dsida Jenő Csend a tavon c. igen szép dala ösbemutatója, végül két Radnóti-dal, jeles szegedi szerzők művei: Magda Dávid Dicséret és Klebniczki György Két karodban c. alkotása (ez utóbbi ösbemutatóként); a zongorakísérők e dalokban Dombiné Kemény Erzsébet, Blaho Attila, Dobos Bianka, Maczelka Noémi és Klebniczki György voltak. Ebben az évben lett volna 90 éves Balassa Sándor: örvendetes, hogy e koncerten elhangzott Csillag és virág c. dala Básty Dorottya előadásában. A hangversenyt tovább színesítették Orbán György, Szokolay Sándor és Járdányi Pál zongoradarabjai.

Egészen különleges volt Varga Laura fuvolaművész, tanszékvezető előadása – Az előadóművész és a kortárszene. Nagyon jó bevezetőt mondott, majd eljátszotta Clarck virtuóz Fuvolaversenye egyik tételét, melyben változatos effektek – népi jellegű, a felhangokon alapuló egyszemélyes többszólamúság, minimal-art – követték egymást. Szunyogh Balázs Capriccioja és Jolivet 5. varázsige c. izgalmas művei után az előadás legfantasztikusabb része következett: az erre vállalkozó 7 hangszeres közös, részben irányított improvizációja. Varga Laura először azt az utasítást adta, hogy mindenki azt játssza, amit akar. „Tegyünk bele hullámot! – ezt volt a következő javaslat, az együttest ekkor már vezényelte is az előadó; „Válasszunk hangnemet!” – folytatta, a hangnem az f-moll lett, majd: „Adjunk egy dallamot!”, s végül a közös improvizatív darab H-dúrban végződött.

Hollós Máté Fuvollat c. művének 7 tételét Varga Laura és hat tanítványa szólaltatta meg. Végezetül az előadó mintegy kínálatot mondott azokból a kortárs fuvolaművekből, melyeket érdemes játszani és meghallgatni: elsőként Klebniczki György igen jelentős mennyiségű fuvola oeuvre-jét említette, de szólt Magda Dávidról és Bánkövi Gyuláról is. Ez az előadás tökéletes demonstrálása volt annak, hogyan lehet a legeredményesebben megkedveltetni a kortárs zenét.

A Zeneszerző és közönsége „sorozat a sorozatban” vendége régóta várt hazatérő volt: a szegedi születésű és Szegeden nevelkedett Cser Ádám, akiről már 1998-tól tudhattuk: kimagasló tehetség. Az ebben az évben alapított Victoria Kamarakórus – mely sokáig Szeged legkiválóbb énekkara volt –

egymás után mutatta be a fiatal zeneszerző varázslatos hangulatú sokszólamú motettáit; aki később a kórus vezetését is átvette édesapjától, Cser Miklós karmestertől. Ádámot tanulmányai elszóltították Szegedről; sajnos, pályája egy másik nagyvárosban, Miskolcon teljesedett ki (nem tudni, hívták-e egyáltalán vissza szülővárosába), mégpedig igen sikeresen: egymás után születtek szimfóniái, később operái, s nagyon kiválóan dolgozik karmesterként (karmesteri diplomakoncertjére írta I. szimfóniáját), eddig 30 operát vezényelt.

Hollós Máté és Cser Ádám
(Zeneszerző és közönsége)

Az Erkel Ferenc- és Bartók–Pásztory-díjas Cser Ádám nagyon rokonszenvesen beszélt – Hollós Máté kérdéseire válaszolva – zeneszerzői pályája állomásairól, elmondva szimfóniái „titkait” (pl. I. szimfóniája „éteri” II. tételében a születés előtti hangokat kívánta megidézni). Élő előadásban először CAST c. kamaraműve (a cím többjelentésű: rejtvény, játék, ördöglakat) hangzott el (pikoló: Somogyi Júlia, zongora: Kovács Márton, ütőhangszerek: Mucsi Gergő). Már a második operájánál tart: az Atelier a „színház a színházban” alapszituáción alapul, Bulgakov A Mester és Margarita c. művével erőteljes összefüggésben; rövidesen várható az Örkeny szövegein alapuló „Egyperces opera” bemutatója is.

A találkozó különleges koncertszerű produkciója a Duó hegedűre és csellóra (eredetileg mélyhegedűre) volt az univerzális Szirtes Edina „Mókus” – aki szintén Szegedről indult, s már évek óta a zenei élet élvonalában van – és Kertész Endre közreműködésével. Ihletett, szép interpretáció volt, melyben Szirtes Edina hegedűvel és énekkel egyaránt remekelt. (A krónikás magánvéleménye: sajnálatos, hogy a rendkívül tehetséges Cser Ádámot – nem elsőként és nem egyedül – elengedte szülővárosa; reménykedjünk, hogy egyszer karmesterként és zeneszerzőként is meghívja majd.)

A Nyitóhangverseny az SZT Bartók Béla Művészeti Kar Fricsay-termében volt, Muntág Lőrinc két vonósnégyesével (For 16, For 9) kezdődött, a meditatív jellegű, főként álló akkordokból álló két mű rejtett titkait a lehető legszebben tárta fel a Giovanni Artisti vonósnygyes (Mihályi Éva, Veress Csaba, Kedves Annamária, Suhanyeczne Puskás Barbara); öröndetes, hogy ismét van a kortárszenére fogékony kvartett városunkban. Madarász Iván Radnai Zoltán verseiből bensőséges, elsősorban hagyományos elemekre épített dalciklusát szépen, értően formálta meg Szélpál Szilveszter, attraktív kísérője volt Kerényi Mariann. (Ide is kívánczik egy megjegyzés: miután a műsorfüzetben a mű címéből kimaradt a kötőjel, jó lett volna, ha legalább az ismertetőben feltüntetésre kerülnek a ciklus egyes dalainak címei; mi több: szívesen olvastuk volna a megzenésített versek szövegét...) Tóth Péter Rapszodiája (hegedűre és zongorára) a magyar rapszodiailrodalom javát jeleníti meg; a virtuóz darabot fia, Tóth Kristóf, Szokody Anikó kíséretével tökéletesen adta elő. Virágh András Gábor Chase (Hajsza) c. szaxofon–zongora–műve újabb virtuóz képpel (melyben néhol mintha Debussy világa bukkant volna fel) gazdagította a koncertet; Saller-Szőke Noémi fölényes eleganciával játszott szólót, méltó kísérője volt Kovács Márton. Sokunk öröme gyákori komponista Szegeden a rendkívül invenciózus Király László (gondoljunk a monumentális Katyni requiem és a Mindszenty-oratórium szegedi bemutatóira); ezúttal Hollós Korvin Lajos-dalaiból hallhattunk két különböző módon szép ciklust: a Sétgurult üveggolyók változatos, helyenként blickfangos rövidebb képei után a lírai jellegű Éva-etűdök csendültek fel a kiváló Szélpál Szilveszter és Kerényi Mariann előadásában. Szeged talán – méltán – legnépszerűbb zeneszerzője Klebiczki György, aki szinte minden generáció számára alkot darabokat, főként furolára; Arcok c. sokszínű művét Varga Laura – ki, mint már szóba került, már e nyitónap délutánján is igen jelentős komplex előadást tartott – a

lehető legmagasabb szinten szólaltatta meg, a nagyszerű zongoraművész szerző kíséretével.

Varga Laura és Klebniczki György
(Nyitóhangverseny – Klebniczki György: Arcok)

Sugár Miklós Négyes c. kamaraművével zárult a Nyitóhangverseny; az igényesen felépített darabot négy elsőrangú művész – Szabó Sára (fuvola), Szepesi János (klarinét), Vizsolyi Livia (fagott) és Zsigmond Zoltán (zongora) – játszotta el.

A hagyományos Zenepedagógiai délelőtti volt a második nap első koncertje az SZTE JGYPK Művészeti Intézet Ének-zene Tanszéke Kamaratermében. Összesen 18 produkciót hallhattunk, olyan élő és már elhunyt klasszikusok kisebb darabjait, mint Kurtág György, Sári József, Papp Lajos, Mező Imre, Szokolay Sándor, Szervánszky Endre, Farkas Ferenc, Kocsár Miklós. A hangverseny Hollós Máté Felhő táncol -- a zongorán c. szép zongoradarabjának ősbemutatójával kezdődött, Király László saját maga játszotta Bonne nuit, Suzette a Király-dal c. lírai zongoradarabjait, Fehér György Miklós valóban zenepedagógiai céllal íródott A négy évszak c. gordonkaduóit Kálmán Attila és Buczkó Anita adta elő, Tóth Péter James Joyce versére írott Ég alján, ég fölött dalát Vass Ildikó énekelte Klebniczki György kíséretével, Vajda János Könnyű szonatinájából két tétel hangzott el. Ősbemutatóként szólalt meg a jelen sorok írója Baka István Széchenyi István emlékére írott Döbling c. nagy költeménye

első verse („Éjszaka van...”) soraiból írott dala Sallay Gergely (ének) és Klebniczki György (zongora) interpretálásában. Még két ősbemutatóra került sor e koncerten: Nagy Ádám Kétkezes c., a zongora és a gitárjátékot kombináló művét maga a szerző játszotta, ugyancsak a szerző előadásában hallhattuk Blaho Attila Hirayosi Practice c., a japán pentatóniát a dzsesszel kombináló művét; a hangverseny Klebniczki György Álomeső c. művével zárult. E nap délutánján koszorúzták meg a 90 éve született Vántus István emléktábláját utolsó lakóházán (Szeged, Kölcsey u. 10.). Ezután az Inventio poetica, az SZTE Bartók Béla Művészeti Kar hallgatói hangversenye következett a Kar Fricsay-termében (e koncert elnevezése Vántus István Balassi Bálint szép szerelmes verséből írott kétkórusos műve címének átvétele). Lachegyi Imre furulyaművész–zeneszerző, a magyar régizenei élet meghatározó alakja, aki e sorok megjelenése évében tölti be 60. életévét, Saltarello c. művével kezdődött e koncert Csuma Melinda (furulya) és Szabó Anikó (zongora) remek előadásában. Kurtág Játékok c. immár klasszikus sorozatából játszott válogatást egészen kiváló színvonalon Chau Ahn Dang (zongora), Kerek Gábor Három miniatűr c. művét Kupsza Noémi (szoprán- és altfurulya) és Szabó Anikó (zongora) adta elő, majd Ittész Gergely Balladette c. szólófuvola darabját igen szépen fuvolázta el Mersics Lili. Hollós Korvin Lajos Egyedül c. költeményéből Király László minden ízében kortárs dalt írt, melyet Lehner Zalán (ének) és Kerényi Mariann ihletetten szóltaltatott meg. Bánkövi Gyula Délaissement c. különlegesen légies fuvolaművét Alekszandra Dementevától hallottuk, majd egymásután három vokális produkció hangzott el. Selmeczi György–Kosztolányi Dezső Kedves c. dalát Brotschoff Adél, Kocsár Miklós–Radnóti Miklós Két karodban c. dalát Kvacska Rebeka énekelte (kísérőjük Kerényi Mariann volt), Gyöngyösi Levente–Csokonai Vitéz Mihály Jót kívánás, ugyanezen szerző Bulgakov A Mester és Margarita c. művéből Margarita áriáját Sipos Rita Veronika Tóth Cseh Erika zongorakíséretével adta elő. Virtuóz fagottszóló zárta a koncertet: Kovács Zoltán Spagna c. fagottműve Jian Xianwanquin előadásában. Ez a nap kamaraesttel zárult, szintén a Fricsay-teremben, mely ősbemutatóval kezdődött: a rendkívül termékeny Rózsa Pál Zene négy kézre op. 723 c. művével; az ötletesen felépített, helyenként Bernstein stílusát idéző darabot a Görög Sisters – Görög Enikő és Görög Noémi – adták elő. Ezután is ősbemutató következett: Horváth Barnabás Három dala (Ábránd, A megcsalt lány, Ilus panasza). A szenvedélyes és változatos stílusú dalokat D. Szécsi Edit

maximálisan felkészülten adta elő; a szerző helyenként komoly magasságokat írt elő, stílushű kísérője Zsigmond Zoltán volt.

D. Szécsi Edit és Zsigmond Zoltán
(Kamaraest – Horváth Barnabás: Három dal Vörösmarty Mihály verseire)

FOR MAR(c)IMBA címmel szépséges, finom, beszédes hangzásokkal teli marimba darabot írt Hollós Máté, kimondottan az ősbemutató művészenek, Szives Mártonnak (a mű címe a hangszer nevéből és a művész keresztnévéből létrejött betűjátékból keletkezett).

Szives Márton (Kamaraest – Hollós Máté: FOR MAR(c)IMBA)

Neoromantikus fuvolaművet írt Hamar Zsolt, melyben virtuóz részletek is vannak, melyeket játszani könnyedséggel tárt elénk Varga Laura Klebniczki György kíséretével, a darab mindemellett a Románc címet kapta. Dargay Marcell *Louange à l' Eternité de J. S.* (Johann Sebastian Bach örökkévalóságának dicsérete) c. műve voltaképp a szerző *Suite in C* c. nagyobb darabjának zárótétele. Főszereplője a gordonka (Tóth-Németh Henrietta), ill. a zongora (Kerek Ferenc), s csak a befejezés előtt csatlakozik hozzájuk a mélyhegedű (S. Dobos Márta). Az ismétlődő akkordok, amivel a mű kezdődik, az időtlenséget sugallják, ugyanígy a végig jelenlévő B–A–C–H-motívum és a kíséretben föl-fölbukkanó C-dúr prelúdium a *Wohltemperiertes Klavier* I. kötetéből.

S. Dobos Márta, Kerek Ferenc, Tóth-Németh Henrietta
(Kamaraest – Dargay Marcell: *Louange à l' Eternité de J. S.*)

Tóthné Cseh Erika, Kecskés-Somogyvári Tímea Zita
(Kamaraest – Magda Dávid: *Dalciklus Földes Livia verseire*)

Magda Dávid, a rendkívüli tehetségű Szegeden élő zeneszerző és orgonaművész rendszeresen és folyamatosan gazdagítja a magyar kortárszene irodalmát, különösen kiváló érzéke van a vokális művek alkotása terén. A Kamaraesten Földes Livia komáromi költőnő három versére írott dalciklusa – Ha tél van, s gyönyörű, Isten tenyerén (ez a költőnő leghíresebb költeménye), Kedvenc színem a tenger – csendült föl Somogyvári Tímea Zita (ének) és Tóthné Cseh Erika (zongora) előadásában. Magda Dávid igen szép neoromantikus és neoimpresszionista eszközökkel dolgozik, dallamai magával ragadóak, nagyívűek.

A hangverseny Bánkői Gyula két különböző stílusú alkotásával zárult. A Tört szárnyú madarak op. 81 a pikoló ritkán használt igen szép mély regisztereire épül, s bár címe szomorúságot sugall, mégis érzékelhetünk természetközeli hangokat hallgatása közben; mindezt Varga Laura (pikoló) és Klebniczki György (zongora) kiválóan érzékeltette. Szives Mártonnal, mint társszerzővel alkotódott meg az Arcus in Aeternum: Bánkői Gyula elektronikus anyagára épített Szives Márton 10 tételt, melyben nemcsak a vibrafon különleges hangszínei tűnnek fel, hanem – a Big Bang sajátos tárgyi érzékeltetésére – a teremben strukturáltan eldobott ping-pong-labdák is. A komplex interpretációt Szives Márton egymaga vezérelte. „Hangcsoportok”, Vántus háromtétéles kórusremekének címét viseli a Vántus István Katolikus Zeneművészeti Szakgimnázium, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola növendékhangversenye, melyet a harmadik napon, a szakgimnázium Dohnányi-termében rendeztek meg. E koncert különlegessége volt, hogy három igen tehetséges szakgimnáziumi tanuló is szerepelt zeneszerzőként (miközben a szakgimnáziumban 1977 óta nincs zeneszerzésszak). Bozóki Ábel nagyon szép motettát írt Miserere címmel, melyet a Vántus Fiúkórus szólaltatott meg Valkai Dávid vezényletével (ez is kuriózum: egykoron álmodni sem lehetett ilyen színvonalú fiú-férfikórusról), Molnár Ferenc Regő saját A változás című hagyományos, könnyűzenei elemeket is tartalmazó darabját zongorázta el, remekül, melyben szép fejlesztéseket alkalmazott; Balázs Márk tehetsége már 2024-ben is szembetűnő volt, Jégfény c. invenciózus vibrafon–zongora darabja is a könnyűzene felé tendál. Mindemellett hangsúlyosan volt jelen az érettebb komponista generáció is: Vajda János, Pertis Jenő, Klebniczki György, Madarász Iván, Orbán György, Pavlovits Dávid, Sári József; ill. az igényes könnyűzene területétől Wolf Péter és Somos András (megj.: a könnyűzene

ugyan lehet kortárs, de talán nem igazán való a Vántus-napok műsorai közé...) Nem Vántus, hanem Durkó Zsolt zongoradarab sorozatának címét kapta a legkisebbek koncertje, a „Törpék és óriások”. 35 fellépő érkezett, 6 (öt szegedi és egy szentesi) alapfokú művészeti iskolát képviselve. A legnépszerűbb szerző e hangversenyen a pécsi Ari-Bencses Anikó volt, tőle három darab is elhangzott, holtversenyben volt vele Klebniczki György (két furulya-zongora, egy fuvola-zongora darab), a kortárs klasszikusok generációját Papp Lajos, Kocsár Miklós, Gárdonyi Zoltán, Bogár István és Orbán György, ill. a ma már egyértelműen klasszikus Kodály Zoltán művei képviselték. Örömmel láttuk a műsorban Benedekfi István–Kakuk Móni Varázsszelence c. műve Párizs c. tételét és a legfiatalabb szerző, a kimagaslóan tehetséges Szvoboda Benedek Két darab két hegedűre Sötét felhők c. tételét, melyet az ifjú komponista tanárnőjével, Czeglédi Ibolyával adott elő. Határeset volt Wolf Péter és Kerekes János egy-egy darabja (ld. a Hangcsoportoknál a könnyűzenéről írottakat); sajátos volt, hogy négy külföldi szerző műve is felhangzott. Ez utóbbi jelenség ugyan nem olyan nagy gond, de ne feledjük: a Vántus napok a kortárs magyar zene fesztiválja... Hangsúlyozandó, hogy valamennyi fellépő maximálisan felkészülten lépett a közönség elé, elismerés illeti a 24 felkészítő tanárt.

Klebniczki György, Dombiné Kemény Erzsébet
(Zenei album – Kalmár László: Nyolcadok zongorára)

Közvetlenül e kedves koncert után volt a Somogyi-könyvtárban a Zenei Album sorozat keretében a 30 éve elhunyt Kalmár László Erkel Ferenc-díjas zeneszerző emlékére, műveiből összeállított hangverseny. Kristálytisza kortárszenei logikával alkotott darabokat hallhattunk; talán a 2025. évi Vántus-napok leghomogénebb produkcióit. A vibrafonra, fuvolára és gitárra írt Trió klasszikus formszervező elvek alapján épül fel, szonátaforma, dalforma és fuga követik egymást; Mucsi Gergő (vibrafon), Szabó Sára (fuvola), Girán Péter (gitár) kiválóan játszottak el a darabot. A Nyolcadok zongorára c. négykezes differenciált struktúráját kiválóan demonstrálta Dombiné Kemény Erzsébet és Klebniczki György.

E művet két szólódarab – Monologo 2 és Monologo 4 – követte Mihályi Éva (hegedű), ill. András-Pesti Ágota (gordonka) ihletett előadásában.

Mihályi Éva (hegedű) és Pesti Ágota (gordonka)
(Zenei album – Kalmár László: Monologo 2 ill. 4)

A Kalmár László összeállítás a szerző fuvola-zongora szonátájával zárult, a jelentős technikai és zenei igénnyel megírt darabot remekül játszotta Somogyi Júlia (fuvola) és Kerényi Mariann (zongora). A méltatlanul elfeledett Kalmár László művészetének újrafelfedezését méltón szolgálta e rendezvény, melynek szerkesztéséért, az értő műsorvezetésért nagy elismerés illeti Nagy Gerda zenei könyvtárost, orgonaművészt, aki szép kamarakiállítást is rendezett a zeneszerző emlékére, s az Album ismertetőinek egy részének megírását is vállalta.

Nagy Gerda
(Zenei album – Kalmár László)

Megyeri Krisztina Rézkvintett II – Humoresques c. művének ősbemutatójával kezdődött az esti Kamarahangverseny a Fricsay-teremben (Megyeri Krisztina a 2004-es szegedi zeneszerzői versenyen I. díjat nyert el).

Productions5 Rézfúvós Kvintett – Samodai János Bence, Kőházi Attila (takarásban),
Kovács Lehel, Christopher Kozma, Atyimó Ferenc
(Kamarahangverseny – Megyeri Krisztina: Rézkvintett II - Humoresques)

A diatonikusan felépített hangulatos darabot izgalmasan, poentírozva játszotta a Production5 Rézfúvós Kvintett – Samodai Bence János, Kőházi Attila (trombita), Kovács Lehel (kürt), Christopher Kozma (harsona) és Atyimó Ferenc

(tuba). Dobri Dániel Diary–Seven failed serenades (Napló – Hét elhibázott szerenád) c. művét zeneszerzés tanára, Tallér Zsófia nyomán írta meg; a hét egyes napjait festő sorozat karaktereit Méri Balázs (fagott) és Czingel Sándor (zongora) kiválóan érzékeltette. A Szóló, párbeszéd, visszhang c. trió szerzője a szegedi gyökerekkel is rendelkező Durkó Péter, aki ezúttal is jeles darabot hozott–küldött; örömmel láttuk, hogy a harsonaszólamot Kalmár Zoltán játszotta, ki a kortárszene avatott művésze, nagyon jók voltak társai is: Atyimó Ferenc (tuba) és Szokody Anikó (zongora).

Kalmár Zoltán, Szokody Anikó, Atyimó Ferenc
(Kamarahangverseny – Durkó Péter: Szóló, párbeszéd, visszhang)

Császár Zsuzsanna, Szepesi János
(Kamarahangverseny – Kutrik Bence: Limerick II – Zsákbamacska)

Eredetileg altszaxofonra és zongorára írta Limerick II. – Zsákbamacska c. kéttételes művét (a Limerick kötött formájú ötsoros nonszensz vers) Kutrik

Bence, de ezúttal klarinétszólóval hallattuk. A kifejezetten virtuóz darabot teljes lendülettel és elegánsan játszotta Szepesi János (klarinét) és Császár Zsuzsanna (zongora). Nógrádi Péter a középkori eredetű hoquetus kortárs változatát alkotta meg, diatonikus hangrendszerben, helyenként dzsesszes stílusban; a mű tételeinek karakterét ezúttal is remekül jelenítette meg Kalmár Zoltán (harsona) és Klebniczki György (zongora). Az ünnepélyes barokk variációsorozat, a Passacaglia új változatát sajátos módon pikolóra és zongorára írta Zombola Péter, az egyre sűrűsödő ritmusok megszólaltatása nagyszerű feladat volt Csepregi Hajnalkának (pikoló), a sziklaszilárd alapot Császár Zsuzsanna (zongora) biztosította. Huszár Lajos remekművet alkotott Officium defunctorum c. gyászzenéjével. A 11 tételes – voltaképpen – kantátában énekszólóval halljuk a katolikus liturgia gyászszertartási mondatait, Meláth Andrea rendkívül dús, szuggesztív előadásában, a közzenéket vonósnégyes szólaltatja meg; teljes elismerés illeti a Kosztándi vonósnégyest – Kosztándi István, Behán László Dezső (hegedű), Tuzson Edina (mélyhegedű), Kőrösi Györgyi (gordonka) – nagyon szép ünnepélyes tónusban játszották Huszár Lajos nemesveretű zenéjét, aki maga is közreműködött műve előadásában zongorán. E mű a 2025. évi Vántus-napok legihletettebb, legkatartikusabb perceit hozta el.

Kosztándi vonósnégyes – Kosztándi István, Behán László Dezső,
Tuzson Edina, Kőrösi Györgyi, továbbá Huszár Lajos, Meláth Andrea
(Kamarahangverseny – Huszár Lajos Officium defunctorum)

A Vántus 90 Emléknep – egyben a Vántus-napok első részének zárónapja – konferenciával kezdődött, melyet Vántus István és zeneszerző barátai címmel rendeztek meg a Szegedi Akadémiai Bizottság Székházában. Elsőként Dalos Anna zenetörténész tartott előadást Maros Rudolf Gemmájáról. Dalos Anna pontosan kimutatta, milyen kölcsönhatás volt Maros és főként főként fiatalabb kortársai között, feldolgozta a Gemma keletkezésének körülményeit, végül írt

Vántus azon műveiről, melyeket Maros emlékére írt (Harangszó-kisoratórium, Gemma). Ordasi Péter Kocsár Miklós és Vántus barátságára emlékezve részletesen elemezte Kocsár több kórusművét, s megidézte e barátság tragikus végét: Vántus életének utolsó napját. Újváriné dr. Illés Mária „Földi zene” (Musica terrena – Vántus Orgonaversenye) címmel a Mester összes billentyűs művét vette számba; a jelen sorok írója Vántus első operájának, A három vándornak sajátos szimbólumait elemezte, végül Dombiné Kemény Erzsébet a Tanár Úr nem csekély mennyiségű publicisztikai írásáról szólt. A konferencia előadásainak szerkesztett változatait havonkénti bontásban közölni fogja a Szeged c. folyóirat.

A Vántus 90 Emlékhangverseny – mely a szegedi Korzó Zeneházban (a Szegedi Szimfonikus Zenekar székházában) volt – előtt a Fricsay-teremben került sor az Inventio poetica, a Bartók Béla Művészeti Kar hallgatói hangversenye második részére (a hallgatók idén 17 produkcióval készültek); különösen intenzív volt a magánének-tanszék: az eredetileg 7 fellépő közül négy adott volna vokális műveket elő (Tóth Péter Így főzünk mi c. dala betegség miatt elmaradt), de így is dalok hangzottak el a hangverseny felében. Két Petrovics Emil-művet is hallhatott a közönség (a zeneszerző ebben az évben lett volna 95 éves): a Fuvolaverseny III. tételét (Keszeg Janka (fuvola), Klebniczki György (zongora)) és az Álmos, kicsiny madársereg c. áriát az I. kantátából (Kubicza-Jázmin Réka (ének), Drexler-Tóth Erika (zongora)). Érdekesség volt Selmeczi György A szirén dala c. műve Szöcs Géza versére (az előbbieket előadásában Drexler-Tóth Erika zongorázott) Fekete Gyula Kabaré-dalok c. sorozatából A Vágy Érintése Ruhagyár legfrissebb kollekciója (Nagy Panna (ének), Tóthné Cseh Erika (zongora) közreműködésével szólalt meg. Kadosa Pál Radnóti-dalait Szabó Kira énekelte, kísérője Tóth Cseh Erika volt; Molnár Klementina Dorina (fuvola) szólaltatta meg Fehér György Miklós Románc-át Klebniczki György (zongora) közreműködésével. Először szerepelt a Vántus-napokon művével Nagy Csaba Zoltán debreceni zeneszerző, Hangulatok c. darabját Farkas Dorka (klarinét) és Katona Kristóf (zongora) játszotta. Igazi ünnepi est volt az Emlékhangverseny, melynek első száma Vántus remekszabott kamarazenekari műve, az Ecloga volt. Ezután kamaraprodukciók következtek: Klebniczki György tökéletesen eltalálta a Dithyrambos (A három vándor c. opera legizgalmasabb közjátékának zongoraátírata) hangulatát, dinamizmusát, s fenségesen szólt a Production5 Rézfúvós Kvintett előadásában a Quintetto d’ Ottoni, Poljak Éva pedig szépségesen játszotta az álomszép

Hommage à Mozart-ot. Az igazi nagy meglepetés az Aranykoporsó két duettje – a szerelmi kettős a II. felvonásból és a III. felvonás fájdalmas kettőse – volt: Máthé Beáta (Titanilla) és Papp Viktor (Quintipor) az eddigi legtökéletesebb szerelmespár volt a nagyszerű opera éppen 50 éves történetében, művészi teljesítményük és életkoruk szerint egyaránt. Bár láthatnánk–hallhatnánk őket minél hamarabb az opera új bemutatójában, mellyel visszatér e remekmű Vántus eredeti elképzeléseihez, s amelyről néhány évvel ezelőtt már folytak informális tárgyalások a Szegedi Nemzeti Színház zenei vezetésével. Méltó befejezése volt e hangversenynek a Mester legmonumentálisabb zenekari műve, az Elégia; a Szegedi Szimfonikus Zenekar maximálisan magas színvonalú teljesítményt nyújtott valamennyi zenekaros műben. Somorjai Péter, kiről már többször megírtuk, hogy a legjobb magyar Vántus-karmester, ezúttal is maradéktalanul kiváló professzionalitással vezényelt.

Egy héttel később, épp egy hónappal Vántus posztumusz 90. születési évfordulója után a Vántus István Katolikus Zeneművészeti Szakgimnázium, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola rendezett Vántus-emléknapot, melyben az intézmény tanárai és tanulói egyaránt résztvettek, közreműködtek. Reggel 9 és este 7 között egymást követték az események: az ünnepélyes megnyitó után levetítették Beslin Anita Elnémulások c. filmjét, melyet Vántus emlékére készített. Jelen volt az alkotó is, aki közvetlen stílusban beszélt a film elkészítésének körülményeiről, arról, hogy magával a Mesterrel akart rádióinterjút készíteni, de ezt a sors keresztül húzta (az interjú fennmaradt részletével kezdődik a film). Megrendítő volt látni, hogy a Rá emlékezők közül többen már követték Őt az Örökkévalóságba; s újra átélni Vántus élete utolsó perceit, amikor a Hangsoportok c. kórusműve ősbemutatóját követő tapsot köszöni meg a Grand Hotel Aranybika Debrecen hangversenytermében. A film után Újváriné dr. Illés Mária tartott kiváló előadást az 50 éve bemutatott Aranykoporsó c. operáról. Itt kell nagy dicsérrettel említeni Újváriné Dr. Illés Mária szinte emberfeletti munkáját, melyet a 2025. évi Vántus-napok előkészítése és lebonyolítása terén kifejtett: mind a 17 rendezvénynek ő volt a háziasszonya, ő szerkesztette a műsorfüzetet, a két Vántus-emléknapot, előadást tartott a Vántus-konferencián és a második emléknapon, ő rendezte az évfordulós Vántus-emlékkiállítást. Munkáját mindannyian hálásan köszönjük.

Az emlékkiállítás megnyitása után – bevezetőt Kovács István, a szakgimnázium igazgatója mondott, aki igen sokat tett az emléknapért és a szakgimnázium közreműködéséért – tanár-diák hangverseny következett,

melyen 10 kisebb-nagyobb Vántus-mű hangzott el, köztük olyan remekművek, mint a Két őszi dal (Lődi Ferenc versei, Kecskés-Somogyári Tímea Zita és Boleman Kata előadásában), az Hommage à Bach (Velez Alexandra (gordonka), Kovács Márton (zongora), a Scherzo (Kovács Márton fantasztikus zongoraszólója), az Hommage à Mozart (Poljak Éva (klarinét)), a kísérleti Legal-matt (Harangozó Hanna (fuvola), György Dávid (vibrafon)) és befejezésül a Dunántúli pentatónia (a Szakgimnázium Vonóskara, Somorjai Péter vezényletével).

Talán nem szorul bizonyításra, hogy a szegedi kortárszenei napok lassan 55 éves történetében valóban a 2025. évi – az 54. – volt a legmonumentálisabb. Ha méretében nem is, de színvonalában mindenképpen hasonló lesz a 2026. évi is, mely továbbra is az idén 30 éves Vántus István Társaság Közhasznú Egyesület szervezésében rendeztetik meg. S – reményeink szerint – az Artisjus Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület és Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásával; 2025. évi kiemelt támogatásukat ezúton is köszönjük.

A beszámoló fotóit *Kiss Ernő* készítette